

Dr. Öğr. Üyesi Betül YILMAZ¹
Arş. Gör. Çiğdem ULUDAĞ GÜLER²

**Y KUŞAĞI ÇALIŞANLARININ SURİYELİLERİN İSTİHDAMINA BAKIŞI:
AKADEMİK PERSONEL ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA**

ÖZET

2011 yılından günümüze kadar devam eden ve Arap Baharı olarak adlandırılan olaylarla turmanan iç savaşın etkileri Suriye'nin komşu ülkeleri ile birlikte Türkiye'yi de yakından etkilemiştir. 2019 yılı Ekim ayı verisine göre Türkiye'ye göç eden Suriyelilerden 3.680.603 kişi geçici koruma kapsamına alınmıştır. Bununla birlikte 13.290 Suriyeliye belirli koşullar altında çalışma izni verilmiştir. Çalışma izni olmayan Suriyeliler ise kayıt dışı sektörde çalışarak Türkiye'deki emek piyasasının yapısını etkilemiştir. Türkiye'de istihdamın işgücü çoğunluğunu oluşturan Y Kuşağı 1980-1995 yılları arasında doğanlar olarak kabul edilmektedir. Bu kuşağın çalışma hayatından beklentileri ve değerleri kendilerinden önce gelen kuşaklara göre farklı bir yapıdadır. Bu çalışmada özellikle Y Kuşağı akademisyenlerinin Türkiye de bulunan Suriyelilerin istihdam edilmesini nasıl değerlendirdikleri incelenecektir. Anket soruları demografik değişkenler ve Y Kuşağının Türkiye'de Suriyelilerin emek piyasasına girişine bakış açısını ölçmeye yönelik 12 soruluk form oluşturulmuştur. Anket soruları seçili üniversitede çalışan 105 Y Kuşağı akademisyene uygulanmıştır. Anketlerin değerlendirilmesinde elde edilen verilerde tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kuşak, Y Kuşağı, Göç, Suriyeliler, Emek Piyasası.

**THE PERSPECTIVES OF GENERATION Y EMPLOYEES ON THE EMPLOYMENT
OF SYRIANS: "STUDY ON ACADEMIC STAFF"**

ABSTRACT

The effects of the Civil War, which continued since 2011 and escalated with events called the Arab Spring, have affected Turkey closely with Syria and its neighboring countries. As of April 2019,

Geliş Tarihi: 12.11.2019

Kabul Tarihi: 10.12.2019

¹ Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İ.İ.B.F. Çalışma Ekon. Ve End.İlişk. Bölümü, Bandırma, bsolmaz@bandirma.edu.tr

² İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Çalışma Ekon. Ve End. İlişk. Bölümü, İstanbul, cigdemuludagguler@gmail.com

approximately 3,680,603 people of Syrians migrated to Turkey after the war were covered by temporary protection. However, 13.290 foreigners have been granted a work permit under certain conditions. Syrians without work permits also worked in the informal sector and influenced the structure of the labour market in Turkey Y Generation, which constitutes the majority of working life in Turkey, is the born between 1980 and 1995. The expectations and values of this generation from working life are different than the generations that come before them. In this study, it will be examined how Y Generation academicians evaluate the entrance of Syrians to the labour market. Survey questions demographic variables and 12 questions were formed in order to measure the perspective of the Y Generation on the introduction of Syrians to the labour market in Turkey. The questionnaires were applied to 105 Y Generation academicians working in the selected University. The data obtained from the evaluation of the questionnaires were evaluated with descriptive statistics.

Key words: *Generation, Y Generation, Migration, Syrian Migrants, Labor Market.*

1.GİRİŞ

Göç; tanımlanması, ölçülmesi, açıklanması ve analiz edilmesi açısından karmaşıklık teşkil eden bir kavramdır. Genel bir göç tanımı yapmak gerekirse “şahısların ya da grupların kalıcı veya belirli bir süreliğine fiziki olarak mekân değişikliği yapmasıdır”. 2010’da Arap Baharı olarak isimlendirilen olaylarla başlayan protestolar Libya, Mısır ve Cezayir’den sonra Suriye’ye sıçramıştır. 2011 yılından sonra Suriye’de çatışmaların giderek artması; Suriye’den komşu ülkelere düzensiz kitlesel göç akınlarına neden olmuştur. Türkiye’ye ise ilk kabile 2011 yılında giriş yapmış ve o tarihten bu yana çatışmalar şiddetini arttırdığı için zorunlu göçmen sayısı da sürekli artmıştır. Türkiye’de yaklaşık olarak 5 milyon Suriyelinin hayatını devam ettirmeye çalıştığı ifade edilmektedir. Suriyelilerin Türkiye’de kalış sürelerinin uzaması ve yardımların yetersiz kalmasına bağlı olarak emek piyasasına kayıt veya kayıtsız olarak dâhil olmaya başlamıştır. Suriyelilerin çalışma hayatına dâhil olması ile birlikte merak edilen konulardan biri de Türkiye’nin emek piyasasında çoğunluğu oluşturan Y kuşağının Suriyeli göçmenlere nasıl baktığıdır. Bu çalışmada araştırmanın kavramsal çerçevesi açıklanarak araştırma yöntemi tanımlanmakta, son bölümde ise, araştırmada ulaşılan bulgular analiz edilmektedir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Göç ve Geçici Koruma

Göç tarihi, insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. Göçün en önemli nedenleri arasında insan iradesi dışında gelişen doğa olayları gösterilirken; açlık, geçim sıkıntısı, iklim şartları, gibi sebeplerde göçün en güçlü sebepleri arasında gösterilmeye başlanmıştır. Ulus devletlerin oluşmaya başlaması ile beraber göçlerin; savaşlar, sürgünler, işsizlik, istihdam, daha iyi hayat standartları elde etme gibi sebeplerle gerçekleştiği ya da gerçekleşmeye devam ettiği görülmektedir (Adıgüzel, 2016: 1).

Göçler nedenlerine göre kategorize edildiğinde; “isteğe bağlı göç” ve “zorunlu göç” olarak ikiye ayrılmaktadır. İsteğe bağlı göç; göç eden birey ve toplulukların kendi rızaları ile daha iyi hayat standartları talebiyle şekillenen ve genel anlamda ekonomik temellere dayandırılan göçler olduğu dikkat çekmektedir. Fakat zorunlu göçlerin temellerinde siyasi nedenler, savaş ve baskılar yatmaktadır.(Esen, 2016: 11).

Göçmenlik kavramı tartışmaları bu konuyu zülüm, baskı ve şiddet gibi kavramlarla beraber düşünüldüğünde uluslararası boyutta bir düzenleme gerektirmiştir. Baskıdan kaçan kişi veya kişilerin korunması mültecilik hukukunu geliştirmiştir. Bu sebeple Birleşmiş Milletlerin en önemli konularından birisi olmuştur. Türkiye'nin göç politikası Mültecilerin Hukuki Statüsüne ilişkin 1951 yılında Cenevre Sözleşmesi onaylayıp 1967 yılında Cenevre Protokolü'ne katıldıktan sonra genel çerçevesi çizilmiştir (Ergüven ve Özturanlı, 2013: 1008).

Silahlı çatışmalar, iç savaş, ulus devlet sınırlarının yeniden belirlenmesi ve insan hakları ihlalleri gibi sebeplerden ötürü vuku bulan kitlesel göçler, göç alan devletlere yükler getirmiştir. Bu kitlesel göçler için Türkiye “coğrafi çekinceden” dolayı, sadece Avrupa'dan Türkiye'ye gelen kişilere mülteci statüsü verilmektedir. Avrupa ülkeleri dışında gelen kişilere sığınmacı ya da geçici koruma statüsü verilmektedir (Kap, 2014: 30 - 35).

Türkiye 2000'li yıllarda Suriyelilerle birlikte en büyük kitlesel göç dalgası ile karşılaşmıştır. Suriyelilerin Türkiye'ye girişi ilk olarak 2011 Nisan ayında 252 kişilik bir grupla başlamıştır. 2015 yılına kadar sınırdan geçişler artarak devam etmiştir. (Erdoğan, 2015: 317) 2014 yılında 1.519.286 kişi, 2015 yılında 2.503.549 kişi, 2016 yılında 2.834.441 kişi, 2017 yılında 3.426.786 kişi, 2018 yılında

3.623.192 ve 2019 yılı Ekim ayı verisine göre 3.680.603 kişi geçici koruma kapsamına alınmıştır. (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler, 31.10.2019).

Türkiye’de Suriyeli sığınmacıların hukuki statüsü ile ilgili düzenleme Suriyeli sığınmacılara verilmiş olan ‘geçici koruma statüsünün’, 30 Mart 2012 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan 62 sayılı “Türkiye’ye Toplu Sığınma Amacıyla Gelen Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşlarının ve Suriye Arap Cumhuriyetinde İkamet Eden Vatansız Kişilerin Kabulüne ve Barındırılmasına İlişkin Yönerge” ile yeniden düzenlenmiş olmasına rağmen genel anlamda Suriyeli sığınmacıların hukuki statülerinin ne olmadığını söylemek mümkündür. Suriyeli sığınmacıların kayıt altına alınması için İçişleri Bakanlığına bağılı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılan biyometrik kayıt sonrasında verilen geçici koruma kimlik belgesine baktığımızda, Suriyeli sığınmacıların “mülteci” statüsünde kabul edilmediğine, 2014/6883 sayılı ‘Geçici Koruma Yönetmeliğı’ ve yönetmelikteki Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşlarını ilgilendiren geçici maddeyle “geçici korunma statüsüne tabii oldukları anlaşılmaktadır (Geçici Koruma Yönetmeliğı, 2019).

2014 tarihine gelindiğinde kitlesel göçün yoğunluğunun artması ile birlikte 22 Ekim 2014 tarihinde resmi gazete yayınlanarak geçici korumanın hangi hallerde ve nasıl uygulanacağı ve ne zaman sona ereceğine yönelik tanımlamaların olduğu, kurumların görevlerinin neler olduğunun detaylı şekilde açıklandığı “Geçici Koruma Yönetmeliğı” çıkarılmıştır (Sağıroğlu, 2016: 63).

1.2. Türkiye Emek Piyasası ve Suriyeliler

Suriye’de 2011 Mart ayında başlayan kriz ile birlikte Türkiye’ye ve Suriye’nin sınır komşularına kitlesel olarak göç akınları başlamış ve halen devam etmektedir (Erdem, 2017: 333). Türkiye’nin taraf olduğu Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1951 Tarihli Cenevre Konvansiyonu’nun (Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme, 30 Nisan 2019) 1. maddesinin 2. paragrafında mülteci tanımı yapılmıştır. Cenevre Konvansiyonu, 1967 New York Konvansiyon ile değişikliğe uğramıştır. Türkiye Konvansiyonun yeni haline 31.07.1968 tarihinde taraf olmuştur. Türkiye Cenevre Konvansiyonu’nun hiç bir hükmünün Türkiye’de Türk vatandaşlarına verilen haklardan daha fazlasını mültecilere vereceğı şeklinde yorumlanmamasına ilişkin olarak beyanda bulunmuştur. Türkiye ayrıca Konvansiyona uygun şekilde, mülteci statüsünü coğrafi yönden sınırlandırmıştır. Buna göre Türkiye, sadece Avrupa ülkelerinden gelenlere mülteci statüsü tanımaktadır (Çakran ve Eren, 2017: 6).

Suriye’de 2011 Mart ayında başlayan süreç Türkiye’yi kısa süre içinde “dünyanın en fazla mülteci barındıran ülkesi” haline getirmiştir. Nisan 2011’ de ilk 252 kişilik grup Suriye’den Türkiye’ye giriş yapmıştır (Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler, 22 Nisan 2019). Çatışmaların şiddetini artırması ile birlikte ilk yıllarda sınır kapılarından giren sığınmacı sayısı artarak devam etmiştir son yıllarda büyük rakamlar olmasa da giriş çıkışlar devam etmektedir. Çatışmaların kısa bir zamanda biteceği öngörülere ile “geçicilik” üzerine oluşturulan bütün işleyiş ve politikalar; beklenenin üzerinde süre ve sığınmacı sayısı Türkiye’deki sürecin yönetilmesini zora sokmuştur. Suriyelilerin kısa süre içinde geri döneceklerine dair görüşler, açık kapı politikasının temel dayanağı olmuştur. Uzun süredir devam eden ve biteceğine yönelik sinyalleri giderek zayıflayan çatışmalar süreci “kalıcılığa” ve “sürekliliğe” doğru evrilmiştir (Erdoğan (a), 2017: 7).

Geçici Koruma Yönetmeliğinin yürürlük tarihinden Ekim 2015’e kadar “Geçici Koruma Altındaki” Suriyelilerin çalışması-çalıştırılması yasaktır ve bu konudaki başvurularda kabul edilmemiştir. 2011 yılında çalışma izni alan Suriyeli sayısı 118 kişi, 2012 yılında 118 kişi, 2013 yılında 794 kişi, 2014 yılında 794 kişidir. 2015 yılında geçici koruma altındaki Suriyelilerin çalışma yasakları kalktıktan sonra rakamlar binli rakamlara yükselmiş olup 2018 yılı verisi 4.019 kişi ve 2016 yılında 13.290 kişi çalışma izni alarak emek piyasasına dâhil olmuşlardır (ÇSGB, Yabancı Çalışma İzinleri İstatistikleri, 30 Nisan 2019).

İşçileri Bakanlığı’nın 2019 yılı verilerine göre, Suriyelilerin çoğunluğu İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Gaziantep, Şanlıurfa, Adana, Mersin, Muğla olmak üzere Türkiye’nin 81 ilinde yaşamaktadır. Göçmen emeği ülkemizde iki şekilde yer almaktadır. Birincisi ev içi hizmetleri diğeri ise göçmenlerin tercih ettiği yerli işçi ile rekabete açık sektörlerdir (Dedeoğlu, 2018: 37). Suriyeliler Türkiye’de ağırlıklı olarak tekstil, inşaat, tarım ve ağır sanayi sektörlerinde çalışmaya başlayarak Türk emek piyasasında çalışma koşullarını etkilemeye başlamışlardır (Şahankaya Adar, 2018: 14). Göçmenlerin, yaşadıkları yerlerde işveren tarafından ucuz işgücü olarak görülmüştür. Kimsenin yapmak istemediği kötü, pis, rutin, ağır işleri düşük ücrete yapmayı kabul etmek zorunda kalmaktadır. Hatta Suriyeliler, yerli işçiler ile aynı ücreti almak bir kenara dursun, çoğu zaman işe girmeden önce ne kadar ücret alacaklarını bilmemekte veya hak ettikleri ücreti alamamaktadır (Korkmaz, 2017: 63).

Türkiye’de kanunlarla Türk vatandaşlarına hasredilen ve yabancıların çalışmalarının yasak olduğu bazı meslek ve görevler mevcuttur. Buna göre, yabancılar dış hekimliği, hastabakıcılık, ebelik, eczacılık, veterinerlik, özel hastanelerde sorumlu müdürlük, avukatlık, noterlik, özel ya da kamu

kuruluşlarında güvenlik görevlisi, kara suları dâhilinde dalgıçlık, kaptanlık, kılavuzluk ve sair meslekler ve gümrük müşavirliği gibi iş ve meslekleri yapamamaktadır (Kaygısız, 2017: 6).

Suriyelilerde yukarıda sayılan meslekleri veya işleri yapamamaktadırlar. Buna ilaveten Suriyelilere yönelik “Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik” ile getirilen önemli bir düzenleme ise istihdam kotasıdır. Buna göre çalışma iznine başvuru iş yerinde çalışan geçici koruma sağlanan yabancı sayısı, o iş yerinde çalışan Türk vatandaşı sayısının %10’unu geçmemelidir (Özpınar vd., 2016: 1). Ancak işveren tarafından, iş yerinin kayıtlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünden, çalışma izni başvurusu yapıldıktan önceki 4 haftalık süre içerisinde yabancı işçinin yapacağı işte çalıştırılacak aynı nitelikte Türk ya da yerli işçi bulunmadığını belgelendirildiği başvurularda istihdam kotası istisnası uygulanabilecektir. Başka bir detay ise geçici koruma sağlanan yabancılara asgari ücretin altında ücret ödenmemesi gerektiğidir (Demir, 2016: 82).

Çalışma yaşamı dediğimizde farklı yaş gruplarından oluşan, farklı beklenti ve niteliklere sahip çok sayıda bireyin olduğu hatırlanmalıdır. Çalışma yaşamı içindeki bu bireyler üretim sürecinde yer alırken kimi zaman işbirliği içinde çalışsa da kimi zamanda birbirine rakip olan grupları oluşturabilmektedir. Nitekim Suriyeliler örneğinde görüldüğü gibi “kimsenin yapmak istemediği işleri yapan kişiler mi?” yoksa “yerel işgücü ile rekabet eden gruplar mı olduğu” konunun farklı tartışma boyutlarını oluşturmaktadır. Bu bağlamda emek piyasaları ile ilgili çalışmalar yapan akademisyenlerin görüşlerinin de dikkate değer olduğu düşünülmektedir. Temel konusu “Y Kuşağı Çalışanlarının Suriyelilerin İstihdamına Bakışı” olan çalışmamızda emek piyasaları ile ilgili çalışmalar yapan akademisyenlerin konu hakkındaki görüşleri analiz edilmektedir. Uluslararası literatürde Y Kuşağının özgüveni yüksek, daha duyarlı, toplumu yönlendirme ve toplu eylemlerde bulunmaya daha yatkın olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda Y kuşağı akademisyenlerin konu ile ilgili görüşleri analiz edilmektedir.

1.3. Kuşaklar ve Y Kuşağı Çalışanları

Kuşak kavramı; “yaklaşık yirmi beş, otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, nesil, batın, jenerasyon” olarak tanımlanmak ve diğer bir ifade ile “yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş, aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 15 Nisan 2019).

Bir kuşak, biyolojik gereklilikten ziyade toplumsal bir oluşumdur. Yeni olayların ve değişimlerin nadir olduğu yerlerde farklı kuşakların olma olasılığı düşüktür. Bir kuşağın aralığını ve kapsamını belirlemek için altı karakteristik özelliğe ihtiyaç duyulmaktadır (Sessa vd., 2007: 49).

1. Savaş gibi travmatik veya biçimlendirici bir olay,
2. Toplumdaki kaynakların dağılımını etkileyen demografideki çarpıcı bir değişim,
3. Kuşağı başarıya ya da başarısızlığa bağlayan bir aralık (Büyük Buhran,1929 Ekonomik Bunalım),
4. Bütün zihinler oluşan ve etkilerini devam ettiren ortak kutsal bir alanın oluşması (Woodstock Müzik Festivali),
5. Çalışmalarıyla topluma hız kazandıran ve ses getiren büyük mentorler ya da kahramanlar(Martin Luther King),
6. Birbirlerini tanıyan ve destekleyen insanların kalıcı eserleri(Bill Gates, Steven Jobs).

M.Ö. 800'lü yıllarda ilk filozoflardan Hesiod ile kuşak düşüncesinin ortaya çıktığı ifade edilebilir. Hesiod; "Bizlere, büyüklere karşı saygılı olmayı ve ağır başlı davranmayı öğretmişlerdi. Şimdiki gençler ise; kurallara boş veriyorlar. Çok duyarsız ve beklemeyi bilmiyorlar" şeklinde bugünkü kuşak söylemine ışık tutmuştur (Türk, 2013: 119).

Kuşaklar, içinde bulunduğu kültüre ve tarihe göre şekillenmiştir. Kuşaklar tarihin bir süreci, kültürün de bir ürünüdür. Bir kuşağın özelliklerini anlayabilmek için öncelikli olarak kuşakların şekillendiği tarihe bakılmalıdır (Coomes, 2004: 18).Kuşakları etkileyen dönemsel olaylar onların karakteristik yapısında etkili olmuştur. Ayhün'e göre (2013); "doğum yılları itibariyle benzer politik ve sosyal olayları yaşayan, eşsiz değer yargıları ve inanç sistemlerini bünyelerinde geliştiren, birbirine benzer kişilik özellikleri gösteren bireylerden oluşan bir topluluğu ileri sürmektedir. Söz konusu dönem içerisinde toplumda gerçekleşmiş olan olayları; politik olaylar veya tehditler, sosyo-ekonomik değişim süreçleri, endüstri eğilimleri, işsizlik oranları, güvenlik veya kıtlık hakkında hissedilen düşünceleri içermektedir".

Kuşak sınıflandırmalarında kuşakların başlangıç ve bitiş yılları kesin değildir. Genel olarak 15-20 yıllık bir zaman dilimini kapsayan aralıklarla kuşaklar sınıflandırılmıştır (Stanley, 2010: 847). Uluslararası literatürde genel kabul görmüş kuşak sınıflandırmaları şu şekildedir;

- Sessiz Kuşak 1925-1944 yılları arasında doğanlar,

- Bebek Patlaması Kuşığı 1945-1964 yılları arasında doğanlar,
- X Kuşığı 1965-1979 yılları arasında doğanlar,
- Y Kuşığı 1980-2000 yılları arasında doğanlar (Cooman, Dries, 2012, s. 44), Z Kuşığı ise 2000 yılı ve sonrasında doğanlar olarak sınıflandırılmaktadır (Kampf vd., 2017: 2).

Kuşak üzerine ulusal ve uluslararası literatürde oldukça fazla çalışmaya rastlanılmaktadır. Uluslararası literatürde incelendiği ülke açısından dönemin tarihi ve kültürel yapısına bakarak sınıflandırmalar yapılmıştır. Türkiye’de kuşak sınıflandırmaları uluslararası literatürden farklılık göstermektedir. Ülkemizde kuşaklar incelendiğinde dönemin siyasi, ekonomik ve sosyal yapısı incelenerek sınıflandırmalara ayrılmış ve karakteristik yapıları bu süreçlere göre şekillenmiştir.

Türkiye’de kuşak sınıflandırmaları;

- Sessiz Kuşak 1925-1945 yılları arasında doğanlar,
- Bebek Patlaması Kuşığı 1946-1964 yılları arasında doğanlar,
- X Kuşığı 1965-1979 yılları arasında doğanlar,
- Y Kuşığı 1980-1995 yılları arasında doğanlar,
- Z Kuşığı ise 1995 ve sonrasında doğanlar olarak değerlendirilmiştir (Solmaz, 2017: 191).

Türkiye’de kuşakların karakteristik yapısı ve bunu etkileyen dönemsel olaylar aşağıda ki Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo1. Türkiye’de Kuşaklar ve Karakteristik Yapıları

	Sessiz Kuşak (1925-1945)	Bebek Patlaması Kuşığı (1946-1964)	X Kuşığı (1965-1979)	Y Kuşığı (1980-1995)	Z Kuşığı (1995-....)
Dönemi Etkileyen Olaylar	-1923 T.C.’nin Kurulması	-Çok Partili Dönem -1960 Darbesi	-1971 Darbesi -1968 Öğrenci ve İşçi Hareketleri	-1980 Darbesi -1982 Anayasası	-28 Şubat Post Modern Darbesi -27 Nisan e-Muhtırası

Karakteristik Yapıları	-1927-1945 Dünya Savaşı -Atatürk Devrimleri	-1961 Anayasası	-Kentleşme Hareketleri -Ekonomik Sıkıntılar(Kuyrukla r) -Arabesk Kültürü -Sinemanın Yükselişi -Kadın İşgücünde Artış	-Ekonomik Değişimler(Neoliberal Politikalar) -Tüketim Toplumu -Teknoloji ve İnterneti Yayılması -Aile yapısının Değişmesi(Çekirdek Aile yapısı)	-2001 Krizi -AK Parti İktidarı -Gezi Parkı Olayları -15 Temmuz Darbe Kalkışması -Demokrasi Nöbetleri -Teknolojik İlerleme -İnternetin Yaygınlaşması (sosyal medyanın yayılması, i-Pod, cep telefonları)
	-İçine Kapanık Muhafazakâr -Milli ve Ailevi Duyguları Yüksek -Geleneksel -Sabırlı -Dürüst	-Fedakar -İtaatkar -Kriz Anlarında Serinkanlı -İyimser -Kuralcı -İdealist	-Şüpheli -Sonuç Odaklı	-Süreç Odaklı -Sabretme Eğilimi Zayıf -Depresyona Yatkın -İletişime Açık -Bireyselci Yapı -Özgüveni Yüksek -Aile Odaklı -Şikayetçi	-Özgüveni Yüksek -Bağımsız -İçe Dönük -Tatminsiz -İletişimi Sosyal Medya Üzerinden -Ne İstedğini Bilen -Kendini İyi İfade Edebilen -Kontrolü Elinde Tutmak İsteyen

Tablo 1 incelendiğinde Y kuşaağı bireylerin; özgüveni yüksek, bağımsız, içe dönük, tatminsiz, iletişimi ağırlıklı olarak sosyal medya üzerinden sürdüren, ne istediğini bilen, kendini iyi ifade edebilen, kontrolü elinde tutmak isteyen yapıya sahip oldukları söylenebilir.

Uluslararası literatüre göre ise Y Kuşaağının toplumu yönlendirme ve toplu eylemlerde bulunmaya daha yatkın olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca ahlaklı, yurtsever, özgürlük için savaşan, güçlü, ailevi değerlere sahip oldukları da ifade edilmektedir. Dijital dünyada çok fazla zaman geçirdikleri için sosyalleşmelerinin de bunun üzerinden olduğu belirtilmektedir (Eisner, 2005, s.6). Bir başka tanımlamaya göre de Y Kuşaağı için güven önemli olduğu ifade edilmektedir. Y Kuşaağı bireyleri aşırı eğlenceli, gerçekçiliği arayan, aile içi yaşama yatkın, tüketici, gelişmişliği yüksek telefonlar kullanan, harcamak için kazanan, bilgi akışında e mail yolunu tercih eden bir yapıdadırlar (Hammil, 20 Nisan 2019).

Y Kuşaağının yaş, cinsiyet ve etnik köken konusunda yüksek toleransları vardır. Çünkü onlar dünyanın herkes için yaşanması gerektiği bir yer olarak düşünmektedirler (Kian ve Yusof, 2012, 399). Bu bireylerin içinde büyüdükleri kültürel çeşitlilik ortamı nedeniyle farklılıkları kucaklamak ve kabul etmek için daha istekli oldukları söylenebilir. Diğer bir ifadeyle birlikte yaşama ve çalışma konusunda farklı ırk, cinsiyet, ve kültürü kabul etme konusunda hoşgörölüdürler (Brown vd., 2009: 8).

Çalışma hayatına giren Y Kuşaağı bireyelerinin karakteristik yapıları kendinden önce gelen kuşaklara göre de farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar onların çalışmadan beklentilerini ve çalışmaya bakışlarını da değiştirmektedir. Ülkemizde alışma hayatında istihdam edilenlerin çoğunluğu Y Kuşaağından oluşmaktadır. Y Kuşaağı alışanlarının çalışma hayatına bakışını inceleyen çalışmalar ulusal literatürde çok fazla yer almamaktadır. Genel çoğunluk uluslararası literatürde yer alan değerlendirmelerle mevcut hükme varıldığıdır. Onların çalışmaya bakışları ve çalışma değerleri de kendinden önce gelen kuşaklara göre değişmiştir. Y Kuşaağının çalışmadan beklentileri ve çalışma değerleri incelendiğinde; onlar için iş sadece bir araçtır. Esnek alışma saatleri isterler, zorlu işlerde başarı gösterirler ve değişikliğe açıktırlar. Kurumsal sadakati şüphecidir. Hedefe odaklı ve hızlı kariyer düşünceindedirler. Sorgulayıcı ve sonuç odaklıdırlar. Kariyerine sadıktırlar ve işlerinde mentore ihtiyaç duyarlar sürekli motive edilmek isterler (Solmaz, 2017: 127).

Türkiye’de Y Kuşaağının çalışmadan beklentileri ve çalışma değerlerine bakıldığında; çalışma saatlerinde esneklik arayışındadırlar ve iş yaşam dengesine önem verirler. Yüksek maaşla çalışmak

isteyen bu kuşağın bireyleri daha çok kariyer odaklıdır. Çalıştıkları örgüte karşı sadakat duygusunu farklı yorumlarlar. Onlar bir iş yerine bağlı kalmazlar. Hiyerarşiye karşıdırlar ve otoriteden hoşlanmayan bir yapıya sahiptirler (Solmaz, 2017: 192).

Uluslararası literatürde yer alan Y Kuşağı çalışanları ve Türkiye’de çalışma hayatında olan Y Kuşağı çalışanlarının çalışmadan beklentileri ve çalışma değerleri birbirlerine benzer yapıdadır. Uluslararası literatürde ve Türkiye’de yer alan Y Kuşağı bireylerinin karakteristik yapıları birbirinden farklılıklar gösterse de çalışma hayatından beklentilerinde benzer özellikler mevcuttur.

2. METODOLOJİ

Bu çalışmanın amacı Suriyelilerin emek piyasasına girişinde Y Kuşağı akademik personelin bakış açısını değerlendirmektir. Çalışmanın örnekleme seçili üniversitede görev yapan 105 akademisyenden oluşmaktadır. Anket soruları seçilen örneklem kitlesine internet tabanlı hazırlanan anket formu dağıtılarak yapılmıştır. Cevaplanan anketlerden 3 tanesinin kullanıma uygun olmaması nedeni ile araştırmaya dahil edilmemiş, bununla birlikte 2 akademisyenden ise geri dönüş alınamamıştır. Toplamda 100 anket ile çalışmanın veri toplama süreci tamamlanmıştır. Anket soruları araştırmacılar ve uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Anketi cevaplayanların özellikle İktisat Fakültesi akademik personelinden seçilmesi onların çalışma alanlarından olan emek piyasası ve Suriyelilerle ilgili konuları incelenmeleri nedeni ile uygun görülmüştür. Seçili üniversitenin İktisat Fakültesinde görev yapan akademik personelin görevli olduğu bölümleri açısından değerlendirildiğinde her bölümün Türkiye’nin ekonomik ve siyasi yapılanmayı analiz ve yorumlama yeteneği olması nedeni ile seçilmiştir. Seçili akademisyenlerin yaş ortalaması X ve Y Kuşağından oluşmaktadır. Örneklem kitlesinin özellikle Y Kuşağından oluşması günümüz emek piyasasının çoğunluğunu oluşturması ve örneklem kitlesinin çoğunluğu oluşturması nedeni ile değerlendirilmeye alınmıştır. Anket soruları demografik değişkenler ve Y Kuşağının Türkiye’de Suriyelilerin emek piyasasına girişine bakış açısını ölçmede 12 soruluk form oluşturulmuştur. Bu sorularda yer alan cevap kısımları 5’li Likert tipi olarak değerlendirilmiştir. Cevap şıkları “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum” dan oluşmaktadır. Anketlerin değerlendirilmesinde elde edilen verilerde tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir.

2.1.Y Kuşağı Çalışanlarının Suriyelilerin İstihdamına Bakışı

Bu bölümde Y Kuşığı Çalışanlarının Suriyelilerin İstihdamına Bakışını ölçen anket verilerinin sonuçları yer almaktadır.

2.1.1. Demografik Bulgular

Araştırmada Y Kuşığı Akademik Personeli ile ilgili demografik bulgular aşağıdaki tablolarda görülmektedir.

Tablo2. Anketi Cevaplayanların Cinsiyetlerinin Frekans ve Yüzdeleri

Cinsiyet	Frekanslar	Geçerli Yüzde(%)
Kadın	49	49
Erkek	51	51
Toplam	100	100

Araştırmaya katılan akademisyenlerin cinsiyet oranlarına bakıldığında çoğunluğu %51 ile erkek akademisyenlerden oluşmaktadır. Kadın akademisyenlerin oranı %49 olarak ankete katılımı erkeklerden daha azdır.

Tablo3. Anketi Cevaplayanların Doğum Yılı Aralığı Frekans ve Yüzdeleri

Doğum Yılı Aralığı	Frekanslar	Geçerli Yüzde(%)
1980-1985	37	37
1986-1990	48	48
1991-1995	15	15
Toplam	100	100,0

Doğum yılları oranlarına bakıldığında Y Kuşağı bireylerinin yaşlarına göre farklı kategorize edilmiştir. Uluslararası literatürde 1980- 2000 arası olarak doğanlar Y Kuşağı kabul edilirken Türkiye’de ise kuşak geçişleri yapılan analizlerle değerlendirildiğinde hızlı olmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda 1980-1995 doğanların düşüncelerinin farklı olup olmadığını görebilmek için Y Kuşağı doğum yılı aralığını kategorize etmenin daha uygun olduğu düşünülmektedir. Doğum yılı aralığı 1980-1995 olanların oranı %37 olup, 1986-1990 aralığında olanlar çoğunluğu oluşturmakta ve %48’dir. 1991-1995 yılları arasında doğanlar ankete %15 katılım sağlamışlardır.

Tablo 4. Anketi Cevaplayanların Eğitim Düzeyleri Frekans ve Yüzdeleri

Eğitim Düzeyi	Frekanslar	Geçerli Yüzde(%)
Yüksek Lisans	15	15
Doktora(Devam Ediyor)	65	65
Doktora	20	20
Toplam	100	100,0

Anketi cevaplayanların eğitim durumuna bakıldığında, çoğunluğunun % 65 oranı ile Doktora eğitimini tamamladığı, %20’sinin dokorasını bitirdiğini ve %15 ile yüksek lisans eğitimlerine devam ettiği görülmektedir. Doktora eğitimini tamamlayanların oranının yüksek olması Y kuşağının yaş aralığı nedeniyledir.

2.1.2. Araştırmaya Ait Verilerin Frekans Dağılımları

Bu bölümde araştırmanın amacına dayalı olarak elde edilmiş verilerin frekans dağılımlarını oluşturan sorular ve tanımlayıcı istatistiksel sonuçlar aşağıdaki gibi tablolaştırılarak değerlendirilmiştir.

Tablo 5. Doğum Yılı Aralığı ile “Suriyeli çalışanların özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturmaktadır” ifadesi için Frekans Dağılımları

“Suriyeli alışanların özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturmaktadır.”								
			Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
Doğum Yılı	1980-1985	Kişi Sayısı	17	9	3	6	2	37
		% Toplam	17,0%	9,0%	3,0%	6,0%	2,0%	37,0%
	1986-1990	Kişi Sayısı	12	17	3	15	1	48
		% Toplam	12,0%	17,0%	3,0%	15,0%	1,0%	48,0%
	1991-1995	Kişi Sayısı	2	4	5	4	0	15
		% Toplam	2,0%	4,0%	5,0%	4,0%	0,0%	15,0%
Toplam		Kişi Sayısı	31	30	11	25	3	100
		% Toplam	31,0%	30,0%	11,0%	25,0%	3,0%	100,0%

Ankete katılanların Y Kuşağı ile Suriyeli alışanların özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturmaktadır sorusuna vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında; **1980-1985** yılları arasında doğanların %17’si Kesinlikle Katılıyorum, %9’u Katılıyorum, %3’ü Kararsızım, %6’sı Katılmıyorum, %2’si Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. **1986-1990** yılları arasında doğanların %12’si Kesinlikle Katılıyorum, %17’si Katılıyorum, %3’ü Kararsızım, %15’i Katılmıyorum, %1’i Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Yine **1991-1995** yılları arasında doğanlar bu soruya %2’si Kesinlikle Katılıyorum, %4’ü Katılıyorum, %5’i Kararsızım, %4’ü Katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 5’de yer alan sonuçlardan anlaşıldığı gibi ankete katılan Y Kuşağının yaşları 39-34 yaş aralığında olanların %26’sının Suriyeli çalışanların özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturacağını ifade etmişlerdir. 33-29 yaş aralığında olanların aynı soruya %29 oranı ile Suriyelilerin özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturacağı düşüncesindedirler. Yaş aralığı 28-24 olanların aynı soruya %6 oranında katıldıkları görülmektedir. Y kuşağı çalışanlarının %61’nin Suriyeli çalışanların özellikle gençlerden oluşması emek piyasasında dezavantaj oluşturacağını düşünürken aynı soruda Kararsızların oranı toplamda %11, Katılmayanların oranı %28’dir.

Tablo 6. Doğum Yılı Aralığı ile “Suriyeli işçiler Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtlamıştır” ifadesi için Frekans Dağılımları

“Suriyeli işçiler Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtlamıştır.”									
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam		
Doğum Yılı	1980-1985	Kişi Sayısı	12	11	6	6	2	37	
		% Toplam	12,0%	11,0%	6,0%	6,0%	2,0%	37,0%	
	1986-1990	Kişi Sayısı	20	14	4	7	3	48	
		% Toplam	20,0%	14,0%	4,0%	7,0%	3,0%	48,0%	
	1991-1995	Kişi Sayısı	2	5	2	4	2	15	
		% Toplam	2,0%	5,0%	2,0%	4,0%	2,0%	15,0%	
			Kişi Sayısı	34	30	12	30	7	100

Toplam	% Toplam	34,0%	30,0%	12,0%	30,0%	7,0%	100,0%
---------------	----------	-------	-------	-------	-------	------	--------

Y Kuşağı ile Suriyeli işçiler Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtlamıştır sorusuna verilen cevapların oranına bakıldığında; **1980-1985** yılları arasında doğanların %12'si Kesinlikle Katılıyorum, %11'i Katılıyorum, %6'sı Kararsızım, %6'sı Katılmıyorum, %2'si Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. **1986-1990** yılları arasında doğanların %20'si Kesinlikle Katılıyorum, %14'ü Katılıyorum, %4'ü Kararsızım, %7'si Katılmıyorum, %3'ü Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Yine **1991-1995** yılları arasında doğanlar bu soruya %2'si Kesinlikle Katılıyorum, %5'i Katılıyorum, %2'si Kararsızım, %4'ü Katılmıyorum, %2'si Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Y kuşağı çalışanlarının %64'ünün Suriyeli işçiler Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtladığını düşünürken aynı soruda Kararsızların oranı toplamda %12, Katılmayanların oranı %24'dür. Ankete katılan Y Kuşağı çalışanlarının çoğunluğunun Türkiye'de çalışanların iş olanaklarının Suriyeli çalışanlar tarafından kısıtlanacağını düşünmektedirler. Ankete katılan Y Kuşağının yaşları 39-34 yaş aralığında olanların %23'ünün Suriyeli işçilerin Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtladığını ifade etmişlerdir. 33-29 yaş aralığında olanların aynı soruya %34'ünün Suriyeli işçilerin Türkiye'deki çalışanların iş olanaklarını kısıtladığı düşüncesindedirler. Yaş aralığı 28-24 olanların aynı soruya %7 oranında katıldıkları görülmektedir.

Tablo 7. Doğum Yılı Aralığı ile “Suriyelilerin emek piyasasına girişleri ücretleri aşağıya çekmiştir” ifadesi için Frekans Dağılımları

“Suriyelilerin emek piyasasına girişleri ücretleri aşağıya çekmiştir.”							
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
	Kişi Sayısı	14	13	6	2	2	37
	1980-1985 % Toplam	14,0%	13,0%	6,0%	2,0%	2,0%	37,0%

Doğum Yılı	1986-1990	Kişi Sayısı	19	16	5	6	2	48
		% Toplam	19,0%	16,0%	5,0%	6,0%	2,0%	48,0%
Doğum Yılı	1991-1995	Kişi Sayısı	1	8	2	3	1	15
		% Toplam	1,0%	8,0%	2,0%	3,0%	1,0%	15,0%
Toplam		Kişi Sayısı	34	37	13	11	11	100
		% Toplam	34,0%	37,0%	13,0%	11,1%	5,0%	100,0%

Y Kuşağı ile Suriyelilerin emek piyasasına girişleri ücretleri aşağıya çekmiştir sorusuna verilen cevapların oranlarının toplamına bakıldığında %34'ünün Kesinlikle Katılıyorum, %37'sinin Katılıyorum, %13'ünün Kararsızım, %11'inin Kesinlikle Katılmıyorum, %5'inin Katılmıyorum cevabını verdiği görülmektedir.

Ankete katılan Y Kuşağının yaşları 39-34 yaş aralığında olanların %27'sinin Suriyelilerin emek piyasasına girişlerinin ücretleri aşağıya çektiğini ifade etmişlerdir. 33-29 yaş aralığında olanların aynı soruya %35'inin Suriyelilerin emek piyasasına girişlerinin ücretleri aşağıya çektiği düşüncesindedirler. Yaş aralığı 28-24 olanların aynı soruya %9 oranında katıldıkları görülmektedir.

Tablo 8. Doğum Yılı Aralığı “Suriyeliler kayıt dışı çalışmaya daha müsaittir” ifadesi için Frekans Dağılımları

“Suriyeliler kayıt dışı çalışmaya daha müsaittir.”							
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
	Kişi Sayısı	25	8	1	0	2	36

Doğum Yılı	1980-1985	% Toplam	25,3%	8,1%	1,0%	0,0%	2,0%	36,4%
	1986-1990	Kişi Sayısı	31	14	2	1	0	48
		% Toplam	31,3%	14,1%	2,0%	1,0%	0,0%	48,5%
	1991-1995	Kişi Sayısı	4	8	1	0	2	15
		% Toplam	4,0%	8,1%	1,0%	0,0%	2,0%	15,2%
	Toplam	Kişi Sayısı	60	30	4	1	4	99
% Toplam		60,6%	30,3%	4,0%	1,0%	4,0%	100,0%	

Ankete katılanların Y Kuşağı ile Suriyeliler kayıt dışı çalışmaya daha müsaittir sorusuna verilen cevapların oranlarının toplamına bakıldığında; %60,6'sının Kesinlikle Katılıyorum, %30,3'ünün Katılıyorum, %4'ünün Kararsızım, %4'ünün Kesinlikle Katılmıyorum, %1'inin Katılmıyorum cevabını verdiği görülmektedir. Ankete katılan Y Kuşağının yaşları 39-34 yaş aralığında olanların %33,4'ünün Suriyeliler kayıt dışı çalışmaya daha müsaittir şeklinde ifade etmişlerdir. 33-29 yaş aralığında olanların aynı soruya %45'4'ünün Suriyeliler kayıt dışı çalışmaya daha müsaittir cevabını verdiği, yaş aralığı 28-24 olanların aynı soruya %12,1 oranında katıldıkları görülmektedir.

Tablo 8'de yer alan sonuçlara göre; ankete katılan Y Kuşağı çalışanlarının çoğunluğunun Suriyelilerin emek piyasasına girişlerine olan bakışının olumsuz olduğu görülmektedir. Ankette yer alan diğer sorulara verilen cevapların oranları incelendiğinde de benzer sonuçlara ulaşılmaktadır.

Anket sonuçlarında dikkat çeken bir diğer husus, Y Kuşağı çalışanlarının 1980-1985 yılları ve 1991-1995 yılları arasında doğanların sorulara verilen cevapların oranının 1986-1990 yılları arasında doğanlara göre daha düşük olduğudur. 33-29 yaş aralığında olanların Suriyelilerin emek piyasasına girişine yüksek oranda olumsuz bakması dikkat çekicidir. 1980-1985 yılları arasında doğanların, X Kuşağındaki bireylere doğum yılı itibariyle yakın olması yine 1991-1995 yılları arasında doğanların doğum yılı itibariyle Z Kuşağı bireyelerine yakın olması 1986-1990 yılında doğan Y Kuşağı bireyelerine göre düşünce yapısında farklılık oluşturduğu söylenebilir. Her kuşak yaşadıkları dönemin sosyo-

ekonomik ve siyasi olaylarından etkilenecek büyümüşler ve bu durum onların karakteristik yapısının oluşmasında ve olaylara karşı verdiği tepkilerin farklılaşmasında etkili olmuştur. Y Kuşağı bireylerinin, kendinden önce gelen X Kuşağı ve kendinden sonra gelen Z Kuşağının benzer bir düşünce yapısına sahip olsa da Y Kuşağının kendi bireyleri içerisinde de farklılık göstermesi bu çalışmada belirgin bir şekilde görülmektedir.

3.SONUÇ

Arap Baharı olarak adlandırılan olayların Suriye’de şiddetini artırarak iç savaşa dönüşmesi ile beraber Suriye’den sınır ülkelere doğru göç akışı başlamıştır. Açık Kapı Politikası benimseyen Türkiye’ye ilk kabile 2011 yılında giriş yapmıştır. İlk yıllarda binlerle telaffuz edilen Suriyeli sayısı günümüzde kayıtlı ve kayıtsız olmak üzere 5 milyonu bulduğu ifade edilmektedir. Türkiye “Açık Kapı Politikası” gereği kabul ettiği Suriyelilere “Geçici Koruma Statüsü” vermiştir. Türkiye Hükümeti Geçici Koruma Statüsü gereği korumada olan kişileri kendi ülkelerinde tekrar istikrar sağlanana kadar “misafir” statüsünde barındırmak durumundadır. Geçici koruma kapsamına alınan bütün bireylerin her türlü zaruri ihtiyaçları, kendilerini kabul eden devlet tarafından karşılanmaktadır. Geçici Koruma Yönetmeliğinin 26. maddesine göre; Suriyelilere sağlanacak hizmetlerden birinin işgücü piyasasına erişim hizmeti olduğu görülmektedir. Suriyelilerin ülkemizdeki durumları geçicilik üzerinden kurgulandığı için istihdam ve iş piyasasına yönelik bir düzenleme 2016 yılına kadar yapılmamıştır. Türkiye’de ki mevcut fon ve yardımlar; Suriye’de ki çatışmaların uzun sürmesi ve Türkiye’de koruma kapsamındaki bireylerin sayılarının her geçen gün artmasına bağlı olarak yetersiz kalmıştır. Suriyeliler hayatlarını devam ettirmek için emek piyasasına eklenmeye başlamıştır.

Türkiye’de geçici koruma kapsamındaki Suriyelilere yönelik çalışma izinleri 2016 yılında verilmiştir. Çalışma izni yönetmeliği düzenlenene kadar Suriyeliler kayıt dışı olarak çalışmak zorunda kalmışlardır. 2016 yılında ise yönetmelikle çalışma izni belirli kıstaslara ve kotalara bağlı olarak düzenlenmiştir. Çalışma Bakanlığının yabancılara verilen çalışma izni istatistiklerine göre 13.290 kişiye çalışma izni verilmiştir. Bu izinler genel itibariyle sektör olarak bakıldığında tarım, turizm ve sanayi sektöründe olduğu göze çarpmaktadır. Çalışma izni alamayan ya da aldığı halde izin verilen alanda çalışmayan kişiler kayıt dışı olarak emek piyasasında yer almaktadır.

Yapılan analiz sonuçlarında da Y Kuşağı akademik personelin Suriyelilerin emek piyasasında yer almasının tehlike oluşturacağı düşüncesindedirler. Ülkemizde çalışanların çoğunluğunu oluşturan Y

kuşaağı bireylerinin Suriyelilerin emek piyasasına girişinde kendi istihdam olanaklarını kısıtladığını düşünmektedirler. Suriyelilerin emek piyasasına dahil oluşu genellikle “precarious” olarak adlandırılan, tercih edilmeyen ve ağır işleri düşük ücretle yapmayı kabul etmek zorunda kaldığı işlerde çalışmaktadırlar. Bilimsel olamayan bilgilerle Suriyelilerin ülkemizde ki gençlerin istihdam oranlarını düşürdüğü ifadeleri toplumda oldukça yaygındır. Bilimsel olan verilerle gerçeklerin topluma yansıtılması bunun içinde gerekli kurum ve kuruluşların üzerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmesi gerekmektedir. Yapılacak düzenlemelerle Suriyelilerin geçici koruma altına alınması ve onlara istihdam sağlanması yanında öncelikle ülkemizde bulunan genç işsizler için uygulanabilecek istihdam politikalarının oluşturulması gerekmektedir.

Suriyeliler konusu; çalışma hayatı, eğitim, barınma, sağlık, belediye hizmetleri bir toplumsal uyum sorunu olarak ele alınmalıdır. Suriyelilerin problemlerini çözerken öncelikli olarak; toplumla uyumlaştırılması için bütüncül bir politika oluşturulması gerekmektedir. İlk yıllarda Suriyelilere karşı olumsuz bir tavır görülmezken, misafirlik sürecinin uzaması ile birlikte emek piyasasında, eğitimde, toplu yaşam alanlarında dışlanma söz konusu olmaktadır. Entegrasyon süreci eğer başarılı yönetilebilirse, uzun vadede toplumsal zenginliğe, çok kültürlü yapının gelişmesine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Kamuoyunun desteği alınarak uyum politikası oluşturulmalı medya aracılığı ile entegrasyona katkı sağlanmalıdır.

Suriyelilerden dil problemleri yaşayanlara Türkçe eğitimi ve ardından da mesleki eğitim verilmeli ve bu içinde buldukları topluma uyumlarının temel şartları olarak kabul edilmelidir. Sığınmacıların istihdamında sorunların minimize edilebilmesi için bir taraftan güncel ve ciddi bir bölgesel ve sektörel işgücü analizi yapılması, diğer taraftan da sığınmacıların eğitim ve meslek vasıflarının ortaya çıkarılması için mevcut kayıtların sağlıklı bir biçimde detaylandırılarak yenilenmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Abadan-Unat, N. (2017). “Bitmeyen Göç, Konuk İşçilikten Ulus Ötesi Yurttaşlığa”, (3.Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Adar, A. Ş. (2018). “Türkiye’de Yeni Prekarya Suriyeli İşgücü mü?”, Çalışma ve Toplum, 56: 13-36.

Adıgüzel, Y. (2016). “Göç Sosyolojisi”, Ankara: Nobel Yayınevi.

Ayhün, E S.(2013). “Kuşaklar Arasındaki Farklılıklar ve Örgütsel Yansımaları”, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 2(1): 96-112.

Brown, S. Carter B. Collins B. Gallerson C. Generation (2009). “Y in The Workplace, The Bush School of Government and Public Service”, Texas A&M University.

Cooman de R., Dries N., Ed. Eddy S. Ng, Lyons T.Sean ao.(2012). “Attracting Generation Y: How Work Values Predict Organizational Attraction in Graduating Students in Belgium”, Managing the New Workforce, UK.

Coomes D M. (2004). “Understanding The Historical and Cultural Influences That Shape Generations”, New Directions for Student Services, 106, 17-31.

Çakran, Ş. ve Eren, V. (2017). “Mülteci Politikası: Avrupa Birliği ve Türkiye Karşılaştırması”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(39): 1-30.

Darwish, H. (2013). “Syria And The Arab Spring: Unraveling The Road To Syria’s Protracted Conflict”, The Asan Institute For Policy Studies Issue Brief, 14:3.

Dedeoğlu, S. (2018). “Tarımsal Üretimde Göçmen İşçiler: Yoksulluk Nöbetinde Yoksulların Rekabetine”, Çalışma ve Toplum, 56: 37 – 67.

Demir, M. (Mart 2016). “Türkiye’de Yabancıların Sosyal Güvenliği”, Sosyal Güvenlik Dergisi, 6(1): 70-93.

Eisner, S P. (2005). “Managing Generation Y”, S.A.M. Advanced Management Journal, 70(4): 4-15.

Erdem, B. (2017). “Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilerin Sosyal, Siyasi ve Vatandaşlık Hukuku Bakımından Türkiye’deki Durumları”, Public and Private International Law Bulletin, 37(2): 332–351.

Erdoğan, M. (2017). “Suriyelilerle Uyum İçinde Yaşamın Çerçevesi- Değerlendirme ve Politika Önerileri” Suriyeliler Barometresi.

Ergüven, N. S., Özturanlı, B. (2013). “Uluslararası Mülteci Hukuku ve Türkiye”, AÜHFD, 62(4): 1007-1061.

Esen, A. (2016). “Uluslararası Düzensiz Göçler ve Yerel Yönetimler”, ed. Adem Esen ve Mehmet Duman, Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler, İstanbul: Ayran Basım.

Geçici Korumanın Unsurları (2018), http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-korumanin-unsurlari_409_558_1095_icerik, (10.12.2018).

Güleç, C. (2015). “Avrupa Birliği’nin Göç Politikaları ve Türkiye’ye Yansımaları”, *Tesam Akademi Dergisi*, 2(2): 81–100.

Hammill G. (Winter Spring 2005). “Mixing and Managing Four Generation of Employees”, *FDU Magazine*, <https://www.fdu.edu/newspubs/magazine/05ws/generations.htm>, (20.04.2019)

İçduygu, A., Ünalın T. (Ocak 1998). “Türkiye’de İçgöç: Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri,” *Konferans: Türkiye’de İçgöç; 6-8 Haziran 1997*, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

İçduygu, A. (2015). “Türkiye’ye Yönelen Düzensiz Göç Dalgaları İçinde “Transit Göç””, *Türkiye’nin Göç Tarihi*, Der. Murat Erdoğan ve Ayhan Kaya, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Kaygısız, İ. (Agustos 2017). “Suriyeli Mültecilerin Türkiye İş Piyasasına Etkileri”, *Friedrich Eberto Stiftung*.

Kampf R. Lorincová S. Hitka M. Stopka O. (2017). “Generational Differences in the Perception of Corporate Culture in European Transport Enterprises”, *Sustainability*, 9: 1-14.

Kap, D. (Aralık 2014). “Suriyeli Mülteciler: Türkiye’nin Müstakbel Vatandaşları”, *Akademik Perspektif*, 30 -35.

Kian S T. Yusoff WFW (2012). “Generation X and Y and Their Work Motivation, Proceedings International Conference of Technology Management”, *Business and Entrepreneurship*, 396-407.

Korkmaz, M. (2017). “Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyelilerin Türkiye İşgücü Piyasasına Etkileri ve Değerlendirmeler”, *Sosyal Güvence Dergisi*, 7(13): 58–83.

Mültecilerin Hukuki Statüüne İlişkin Sözleşme (2019) <http://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/12/1951-Cenevre-Sozlesmesi-1.pdf>, (30.04.2019).

Ortaylı İ. (Haziran 2006). “Genel Göç Olgusu,” *Uluslararası Göç Sempozyumu Bildirileri*, 8-11 Aralık 2005, İstanbul, Zeytinburnu Belediyesi.

Özpınar, E., Satır Çilingir Y. ve Taşöz Düşündere, A. (Nisan 2016). “Türkiye’deki Suriyeliler: İşsizlik ve Sosyal Uyum”, *Tepav*.

Sağıroğlu, A. Z. (Kasım 2016). “Türkiye’den Merkezi Göç Yönetimi” Ed. Adem Esen ve Mehmet Duman, Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler, İstanbul: Ayrın Basım.

Sandıklı, A. ve Semin A. (Kasım 2012). “Bütün Boyutlarıyla Suriye Krizi ve Türkiye”, İstanbul: Bilgesam Yayınları, No:52.

Sessa I V., Kabacoff I R., Deal J., Brown, H. (2007). “Generational Differences in Leader Values and Leadership Behaviors”, The Psychologist-Manager Journal, 10(1): 47-74.

Solmaz, B. (2017) “Kuşaklar ve Çalışma Değerleri: X ve Y Kuşaağı Akademik Personelinin Çalışma Değerlerine Bakışı”, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Stanley, D. (2010). “Multigenerational Workforce Issues and Their Implications for Leadership in Nursing”, Journal of Nursing Management, 18: 846-852.

T.C. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler, http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik., (09.04.2019).

Taş H. Y., Küçüköğlu M. ve Menteşe B. (2016). “Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacıların Çalışma Hayatında Karşılaştıkları Sorunlar”, Turan-Sam Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi, 8(32): 265-273.

TDK(2019) <https://sozluk.gov.tr/?kelime=>, (15.04.2019).

Türk A. (2013). “Y Kuşaağı, İstanbul”: Kafekültür Yayıncılık.

V Del Carpio, X. Demir Seker, S. , Levent Yener, A. (June 2018). “Integrating Refugees Into The Turkish Labour Market”, Forced Migration Review, s. 7.

Yabancıların Çalışma İzinleri (2019) “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı” (30.05.2019).

Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler (2019) “İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü”, http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik, (28.04.2019).